

allena. Det kan sägas, att detta är den officiella engelska lösningen på världskrigets politiska problem, och då vi återfinna samma ståndpunkt hos en för fransk åskådning så representativ man som SEIGNOBOS, så kan den kallas för hela den västliga ententens.¹ Att äfven Ryssland på sitt sätt instämmer, skall nedan bli klart. Man reserverar sig visserligen mot den åskådningen, att nationaliteten skulle vara en "talisman som öppnar alla portar" (S. Watson); men detta sker endast af hänsyn till det faktiska förhållandet att den ännu icke är klart utpräglad på alla ställen. Principen häfdas absolut och allena. Det är samma princip som i Sverige (L i n d h a g e n) fått formuleringen "nationernas rätt att lefva sitt själfständiga lif".

Å andra sidan förmärka vi en tydlig reaktion mot hela detta betraktelsesätt, i riktning mot ett häfdande af statens primat öfver nationen. "Staatsverband muss über Volksverband gehen," säger MEINECKE, med en varning mot nationalismens "Zionswächtereit und Orthodoxie" ("Staatsgedanke und Nationalismus", i Die deutsche Erhebung 1914). Man tycker sig på denna sida också ha fått ett belägg för sin uppfattning just i världskriget; sålunda anses kriget ha

¹ Se afdeln. »Les conditions d'une paix durable», i anf. arb. 1815—1915, särskildt s. 32: »Cette guerre a été partout une guerre nationale — — on peut donc espérer que le congrès se fera une règle de respecter, dans la répartition des territoires, le sentiment national et la volonté des populations.»